V Japonsku se žije jinak

V poslední době postrádáme na českých pódiích skvělého houslistu PAVLA ERETA. Dvojnásobný absolutní vítěz Kocianovy houslové soutěže, laureát Concertina Praga a mnoha dalších prestižních soutěží doma i v zahraničí, žije nyní v Japonsku. O prázdninách přijel na dovolenou do Čech, tak jsme uvítali možnost zeptat se ho na život v exotické zemi, kde řeč i písmo jsou pro nás velkou neznámou.

Jak jste se dostal do Japonska a jaká byla vaše adaptace na zdejší poměry?
Vyhrál jsem konkurz na koncertního mistra Filharmonického orchestru v Nagoji s možností hrát sólově. Smlouva je termínovaná od letošního dubna prozatím na rok. V 86členném orchestru jsem jediným cizincem, ale nepociťuji to. Většina členů studovala nebo hrála v Evropě, znají náš způsob života, umí jazyky. Třeba moje zástupkyně studovala čtyři roky ve Vídni.

Jakou hrajete hudbu?
Repertoár je převážně světový, vlastně evropský. V oblibě jsou zejména skladby Čajkovského a Beethovena, občas nastudujeme něco japonského. Naposledy to byla symfonie nazvaná Nagoja, zkomponovaná asi před dvaceti lety soudobým skladatelem. Čerpá z typického japonského folkloru. Je jiná než naše hudba, přesto i mě osobně oslovila. Z českých skladatelů je tu nejznámější a nejhranější Dvořák, hlavně jeho symfonie. Nedávno jsme v Tokiu uvedli tři části ze Smetanovy Mé vlasti a nedivte se, měly úspěch.

Chodí lidé na koncerty?
Musím říci, že návštěvnost je vysoká. Například náš poslední abonentní koncert byl vyprodaný. Slyšelo ho přes dva tisíce posluchačů. V Nagoji hrajeme převážně ve dvou sálech o kapacitě 1700 a 2300 míst.

Jaké postavení má Nagoja v Japonsku?
Nagoja je po Tokiu a Osace třetí největší město v Japonsku. Má tři milióny obyvatel, pěkné okolí a nežije se tu tak uspěchaně a stresově jako v jedenáctimiliónovém Tokiu. Přitom z Nagoje můžete být v Tokiu za dvě hodiny rychlovlakem, který jezdí 250kilometrovou rychlostí. Zatímco Osaka je především obchodní město, Nagoja žije víc kulturou, tak mě těší být právě tady.

Jak bydlíte?
Mám pronajatý třípokojový byt v nejvyšším patře třináctiposchoďového domu. Je zděný, nepropouští hluk. Na patře je deset bytů. Svým stylem jsou trochu jiné než jsme zvyklí. Třeba tím, že v pokojích jsou na zemi tatami, což je vrstva rákosového podloží suplující koberce. Pohlcuje vlhkost, která je v Nagoji značná. Nábytek je převážně ze dřeva a rákosu, tedy žádný mramor a umělé hmoty. V bytě mám klimatizaci, kterou však využívám hlavně k vysoušení vzduchu. Technické vybavení je podobné jako u nás.

Díváte se na televizi? Jaké mají programy?
Mají hodně vlastních programů. Americké filmy uvádějí také, ale vybírají jen ty dobré na rozdíl od nás doma. Mám možnost sledovat asi šest programů a překvapilo mě, jak se v nich často jí a připravují jídla před zraky diváků. Jedno z nejužívanějších slov v televizi je „chutné“, to je „výborné“.

Co jíte a jak se stravujete vy?
To by byla samostatná kapitola. Mám rád japonské jídlo, které jsem ochutnal už za svého studia ve Vídni. Oblíbil jsem si jejich typické suši, což jsou syrové ryby s rýží, polévané sojovou omáčkou. Také mám rád zelený čaj. Japonská kuchyně však zahrnuje i vepřové a hovězí maso, zcela běžně pak kuřata. Příliš nejedí kachny a krůty. Ale Evropan, pokud chce, najde zde prakticky veškeré jídlo, na jaké je zvyklý. Zajímavé je, že finančně vyjde na stejno, když si jej koupíte v samoobsluze a připravíte doma, nebo jdete do běžné restaurace na oběd s kompletním menu, sestávajícím z polévky, druhého jídla a pití.

A ovoce, zelenina?
Překvapilo mě, že ovoce stojí tolik co maso. Třeba čtyři broskve vyjdou na našich 150 korun a zrovna tak kilo masa. Japonci neupřednostňují maso a ryby před ovocem nebo zeleninou. Všechno je pro ně jídlo, tak to stojí přibližně stejně.

Jak mluvíte při nakupování?
To je právě problém. Málokdo tam umí anglicky. Někteří sice ovládají obstojně gramatiku i psaní, ale váznou v konverzaci, protože ji nemají kde uplatňovat. Měl jsem například problém najít obchod se strunami na housle. Žít tam a neumět japonsky je dosti obtížné. Návody na obsluhu ledničky, klimatizace nebo úpravu jídel, to vše je v japonštině. Tak se pilně učím japonsky. Začal jsem už před odjezdem v Praze soukromými lekcemi. Gramatiku studuji z anglicko-japonské učebnice.

Co děláte o volném čase?
Snažím se sportovat, hlavně plavu v krytých bazénech. Na venkovní koupaliště si Japonci nepotrpí, protože mají moře. Málo prostoru je na běhání, což mě mrzí. Zato jsou tu stezky pro cyklisty, tak si chci pořídit kolo. Se svými německými přáteli občas jezdím na výlety.

Co vás v Japonsku upoutalo nebo překvapilo?
Japonci jsou v zásadě velmi pracovitý národ, odměnou za to je však jen 14 dní dovolené v roce. Mají dokonce zavedené slovo pro smrt z vyčerpání, přepracování - karoši. Ztratit práci je pohroma. Žije se tam velmi draho. O víkendech se zdržují převážně doma, ale na dovolenou rádi jezdí do ciziny. I k nám, v poslední době je láká východní Evropa. Na druhé straně, pobyt v japonských hotelích je tak drahý, že si ho mohou dovolit jen bohatí Japonci a cizinci. Kdo se nepokusí mluvit jejich jazykem, nemůže jim porozumět. A tak se snažím komunikovat v jejich řeči, a to mě s nimi sbližuje.

Věnceslava Dezortová
Foto z archívu Pavla Ereta

おげんきで
パヴェル・エレット

Zdraví Pavel Eret